

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss - Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037

Trafikverket har 2025-09-30 på uppdrag av regeringen översänt rubricerad remiss till Storumans kommun. Yttrande ska lämnas till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet senast 2025-12-30.

YTTRANDE

Inledning

Storumans kommun noterar att det nya planförslaget till nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037 inte berör Storumans kommunareal. Förslaget koncentrerar sig nästan uteslutande på en fungerande infrastruktur utmed norrlandskusten och längs malmбанan.

I Storumans kommun är turism, gruvor, skogsnäring och energiproduktion betydande näringar, för att dessa ska kunna verka i vår kommun behöver det finnas en väl fungerande infrastruktur. Infrastrukturen ska vara garanterad även för framtidens växande behov och ett klimat i förändring. I Storumans kommun korsas två transportkorridorer - Europaväg E12 och E45 samt Västerbotniabanen och Inlandsbanan. Vi har under senaste åren investerat i en stor omlastningsterminal för att knyta samman järnvägarna i riktning nord-syd och öst-väst.

Öst-västliga stråket

Det befintliga stråket E12 genom Norge, Sverige och Finland är en viktig logistik- och försörjningskorridor mellan länderna. Mo i Rana har en isfri, intermodal Atlanthamn och den dagliga färjeförbindelsen mellan Umeå och Vasa har sedan några år förstärkts med världens mest miljövänliga färja. Väg E12 samt hamnarna i Mo i Rana och Umeå ingår i EU:s strategiska nät, Ten-T och hamnen i Vasa arbetar för att bli en del av både Ten-E och Ten-T. Hamnarna i Umeå och Vasa är utpekade som strategiskt viktiga ur försörjningsberedskaps- och militär synvinkel, tillika är länken däremellan utpekad som viktig logistiknod. Även flygplatserna i Mo i Rana, Hemavan, Lycksele, Umeå och Vasa samt den intermodala järnvägsterminalen i Umeå är del av EU:s strategiska nät.

2025-12-16

Avståndet mellan de av Nato utpekade Atlanthamnarna i Narvik och Trondheim är 90 mil landvägen, och båda stråken som försörjer dessa hamnar har brister i infrastrukturen. E12-stråket kommer därmed att få en mycket viktig kompletterande försörjningsfunktion till dessa stråk. Att upprätthålla grundläggande samhällsfunktioner för civilsamhället är avgörande för en robust och motståndskraftig samhällsstruktur. Tillgången till kvalificerad arbetskraft, sjukvård och högre utbildning är centrala delar i detta. Kommunerna längs E12-stråket har tillsammans med Länsstyrelsen, Region Västerbotten, Föreningen Blå Vägen, MidtSkandia och Kvarkenrådet undertecknat ett positionspapper som betonar E12:s betydelse som försörjningskorridor vid kris och krig

Storumans kommun ställer sig bakom Föreningen Blå Vägens remissvar till Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037. Bland de punkter som framförs av Föreningen Blå Vägen vill vi särskilt framhålla:

- 2016 gjorde Trafikverket en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för hela E12-stråket som sträckte sig in i Norge och Finland, denna ÅVS bör uppdateras med tanke på det nya geopolitiska läget, Totalförsvarets behov och E12-stråkets funktion som försörjningsstråk.
- Elektrifiering på sträckan Hällnäs-Storuman
- Upprustning av Västerbotniabanan: Upprustningen av banan omfattar bland annat att åtgärda plankorsningar, höja bärigheten till STAX 25 ton (idag saknas 50 kg räler på ca 5 mil), tätare mellan sliprarna och heyback-befästning. Helsvetsade räler är inte ett krav men kan förbättra komfort och underhåll.

Nord-sydliga stråket

Inlandsbanan är en väsentlig del av infrastrukturen i vår kommun och en viktig tillgång i infrastrukturen i Sverige. Storumans kommun har under 2021 färdigställt NLC Storumanterminalen och gett direktkoppling mellan Västerbotniabanan och Inlandsbanan, vilket medger mycket rationell trafik och nya möjligheter. Inlandsbanan kommer kunna erbjuda redundans till Botniabanan och Stambanan vilket kan ha betydelse för de tillkommande industrietableringarna i Västerbotten och Norrbotten. Dessutom är varje kilometer upprustad järnväg i Sverige ett viktigt steg i arbetet för att klara klimatomställningarna.

Storumans kommun ställer sig bakom Inlandsbanans remissvar till Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037. Kommunen understryker vikten av utveckling och förbättring av inlandsbanans kapacitet nu och i framtiden. Bland de punkter som Inlandsbanan aktualiserar vill vi särskilt framhålla:

- Att vi invänder mot förslaget att driftbidraget för att förvalta järnvägen minskas kraftigt, samtidigt som inga medel tilldelas för

2025-12-16

upprustning av Inlandsbanan trots en ökande efterfrågan på transporter och Inlandsbanans mycket viktiga roll för redundans och avlastning.

- Att driftbidraget bör minst utgå från den nivå som är idag, med fortsatt årlig indexuppräknings.
- Att Inlandsbanans strategiska relevans ökat de senaste åren, särskilt i ljuset av Sveriges medlemskap i NATO och det instabila omvärldsläget. Planförslaget behöver därför i högre grad beakta de investeringar som krävs för att utveckla Inlandsbanan.

Logistiskt nav

Storumans kommun har med anledning av sina unika logistiska förutsättningar långsiktigt arbetat för att stärka och utveckla intermodaliteten och öka systemnyttorna, via etablering av NLC Storuman terminalen. Alla åtgärder som görs i anknytning till infrastrukturen till terminalen ger direkt ökade systemnyttor.

För att nå nästa steg i förbättrad intermodalitet behövs åtgärder i nationella planen på järnvägarna som möts i Storuman.

Sammanfattning

Storumans kommun anser att den nationella transportplanen:

- inte omfattar Storumans kommunareal. Planen måste prioritera intermodaliteten genom att höja standarden på järnvägsnätet till en gemensam acceptabel lägstnivå
- elektrifiering på sträckan Hällnäs-Storuman.
- behöver revideras för att ta hänsyn till den underhållsskuld som finns, och det faktum att höjt driftsbidrag krävs för att säkerställa en grundläggande funktionalitet för Inlandsbanan. Driftsbidraget bör minst utgå från den nivå som är idag, med fortsatt årlig indexuppräknings.
- ska prioritera att det ska tas fram en aktuell åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för väg E12 med hänsyn till det geopolitiska läget och Totalförsvarets behov

Ulrik Dahlgren
Kommunstyrelsens ordförande

Digitalt signerat

Beslutsinstans: Kommunstyrelsen 2025-12-16 § 154

Handläggning: Trafikplanerare Emma Bengtsson